

RAFAK
SKARZYCKI

NEJSLABŠI ČLÁNEK

Autor: Rafał Skarżycki

Ilustrace: Tomasz Lew Leśniak

Vydavatel: Instytut Matki i Dziecka

Překlad: Lenka Aroni

ISBN: 978-83-88767-84-5

Odborná garance

Tato publikace je financována Evropskou komisí v rámci programu Erasmus+.

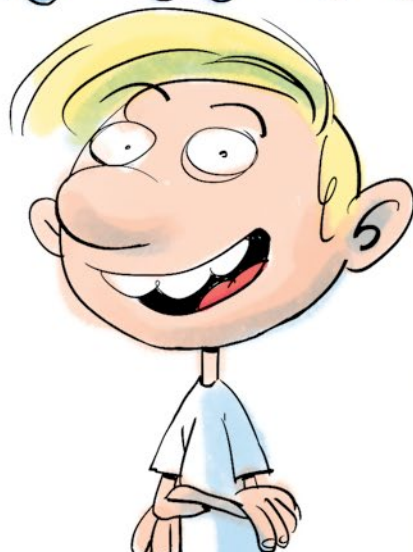
Publikace byla finančně podpořena ze zdrojů Evropské komise. Publikace reflektuje pouze postoje a názory jejích autorů a Evropská komise a Národní agentury programu Erasmus+ nenesou odpovědnost za její obsah.

BEZPLATNÁ PUBLIKACE

NEJSLABŠÍ ČLÁNEK

NAPSAL:
RAFAK
SKARZYCKI

ILUSTROVAL:
TOMEK LEW
LEŚNIAK

Řetěz je pouze tak silný, jak silný je jeho nejslabší článek. Já jsem si to nevymyslel, tak to zkrátka je. Skutečnost, že je mi 12 let a vím takové věci, jen potvrzuje, že jsem bystrý člověk s širokými vyhlídkami. I když v poslední době vidím na obzoru jednu věc: vyhrát pohár v meziškolním fotbalovém turnaji. Pokud jste si pomysleli, že jsem kapitánem družstva, tak si můžete být jisti, že patříte k duchaplným lidem. Jmenuji se Kuba, kapitánem jsem se stal vloni a v družstvu hraji od čtvrté třídy jako střední útočník. Co ještě o mně? Učím se docela dobře. Zázrak to sice není, ale nikdy, opakuji, nikdy jsem se nemusel trápit, jestli postoupím do dalšího ročníku, i když jsem zameškal spoustu

hodin na začátku školního roku. Tak to bylo, není nutné se v tom hrabat. Obecně – slušné školní výsledky jsou i zásluhou mých rodičů, se kterými jsem měl docela jednoduchou dohodu: Jak dlouho nebudou problémy s učením, tak dlouho se můžu věnovat fotbalu dle svých představ. Dobrá dohoda, že? Byla by to škoda pokazit. Netroufám si na jedničky a dvojky, solidní trojky a občas čtyřky, z kterých se svět nezboří, úplně stačí na to, abych se mohl zlepšovat v kopu do branky přes zeď nebo v driblování mezi kuželkami. A od té doby, co jsem se stal kapitánem, trénuji ještě více – musím dávat příklad klukům. Jak bych mohl chtít, aby při tréninku vydali ze sebe všechno, když bych sám trénoval jen napůl? Že můj přístup k věci je správný, to jsem si uvědomil až vloni. Tým se vyšplhal na vyšší úroveň a poprvé se v historii soutěže dostal až do vyřazovací fáze. Byli jsme skoro ve čtvrtfinále. Odpadli jsme po sérii trestných kopů, které, jak každý fanoušek ví, jsou jedna velká loterie. Stručně řečeno, k získání medaile nám nechyběly dovednosti, ale troška štěstí. Proto můj sen vyhrát letošní pohár není žádná fantazie, ale celkem reálný cíl. Cíl, kvůli kterému stojí za to dát ze sebe všechno. Fotbal je týmový sport, proto

snad všichni chápete, proč v našem týmu nejsou výborní nebo průměrní hráči, ale hráči nejslabší. Tým je jako řetěz, že jo? A řetěz:

„...je pouze tak silný, jak silný je jeho nejslabší článek.“ Janek obrátil oči v sloup, jako by se mu zatočila hlava, „opakuješ nám to od začátku sezóny.“

„No právě,“ využil jsem Jankovu poznámku ve svůj prospěch, „už byste se to měli naučit.“

„Ale co to má s tím co dělat?“ Janek pořád nechápal. Podíval se na ostatní chlapce. I v jejich obličejích se zračilo nepochopení.

„Ale jak to, co? Musíme se zkrátka celou dobu starat, aby i naši nejhorší hráči byli ve špičkové formě.“

„A není to tak?“ Janek trval na svém.

„Je to tak.“

„Tak v čem je problém?“ Janek rozpřáhl ruce. „A co to má společného s přijetím nového hráče?“

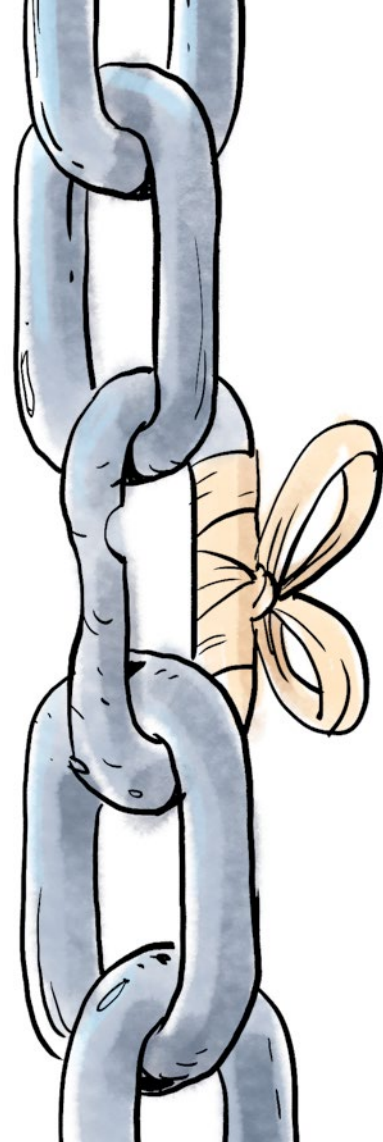
Pomaloučku jsem se nadechl a po chvíli ještě pomaleji vydechl. Opravdu musím vysvětlovat samozřejmé věci? To, že nemusíme přijímat do družstva kdekoho?

Že když už někoho přijmeme, tak to musí být posílení mužstva a ne jeho oslabení? Že nepotřebujeme hráče, který je slabší než náš nejslabší, protože pouhá jeho přítomnost v našem složení, dokonce i v záloze, nás vzdaluje od cíle? A cíl je jasně stanovený – pohár má být náš.

„Zkrátka musíme udržet úroveň, jestli chceme vyhrát,“ řekl jsem tak klidně, jak jen jsem dokázal.

„Wiktor je školním rekordmanem na šedesát metrů,“ Janek trval na svém. „Podle mého názoru – tým ve složení s ním bude lepší.“

Zbytek kluků souhlasně přikývl hlavou. Musel jsem rychle reagovat – to zavánělo vzpourou na palubě a jako kapitán jsem nemohl takovou věc dovolit. Ne před prvním zápasem pohárového kola (ve skupině jsme skončili s plným počtem bodů)!

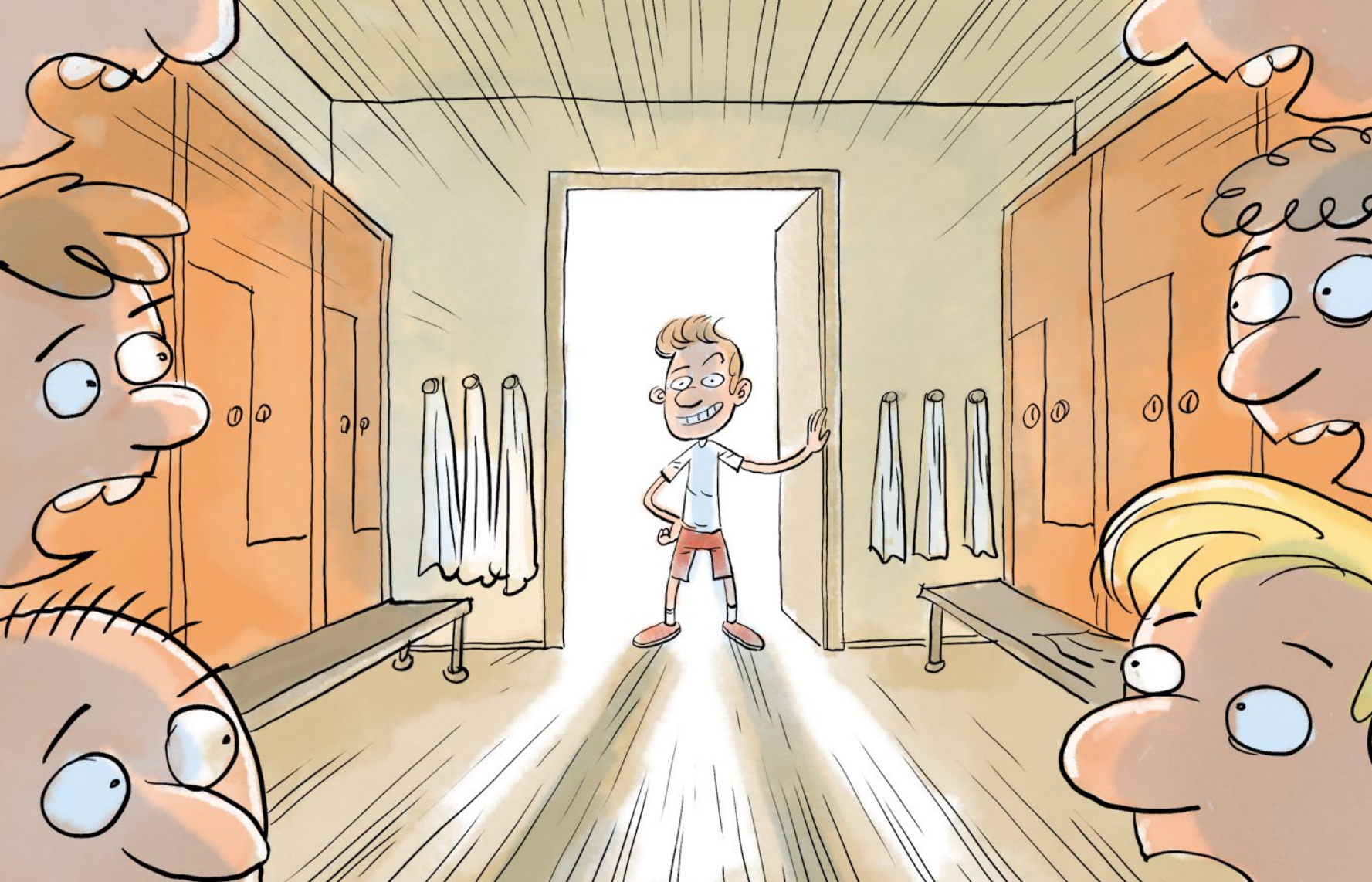
„Tak ať se přihlásí na závod ve sprintu. Fotbal je více než jen rychlý běh. Kromě toho záleží také na tom, jak rychle umí běhat s míčem u nohy.“

„Mnohem pomaleji.“ Všichni jsme se otočili směrem ke vchodu do šatny. Ve dveřích stál Wiktor. Žák páté třídy, nijak zvlášť urostlý, s hustou čupřinou světle hnědých vlasů a lehce křivýma nohama. To poslední není nějaká velká nevýhoda. Řekněme, že mnoho skvělých fotbalistů má nohy do O. Ale je třeba přiznat, že kluk má odvahu takhle se přihlítnout na setkání týmové rady. „Rozhodně rychleji než kterýkoli z aktuálního mužstva. Ale nemusíš mi věřit. Pojď na hřiště a uvidíš, kapitáne!“

Cítil jsem váhu pohledů všech kluků. No co, když něco zní jako výzva, tak to obvykle výzva je. Musel jsem zvednout hozenou rukavici.

„Dobře, pojďme na hřiště. Ale ať máme jasno,“ poklepal jsem Wiktorovi na rameno, „druhou šanci už nedostaneš.“

„Jasně!“ Wiktor vycenil zuby v úsměvu. Jejda, ten kluk má ještě spoustu mlíčňáků a chce hrát v našem týmu!

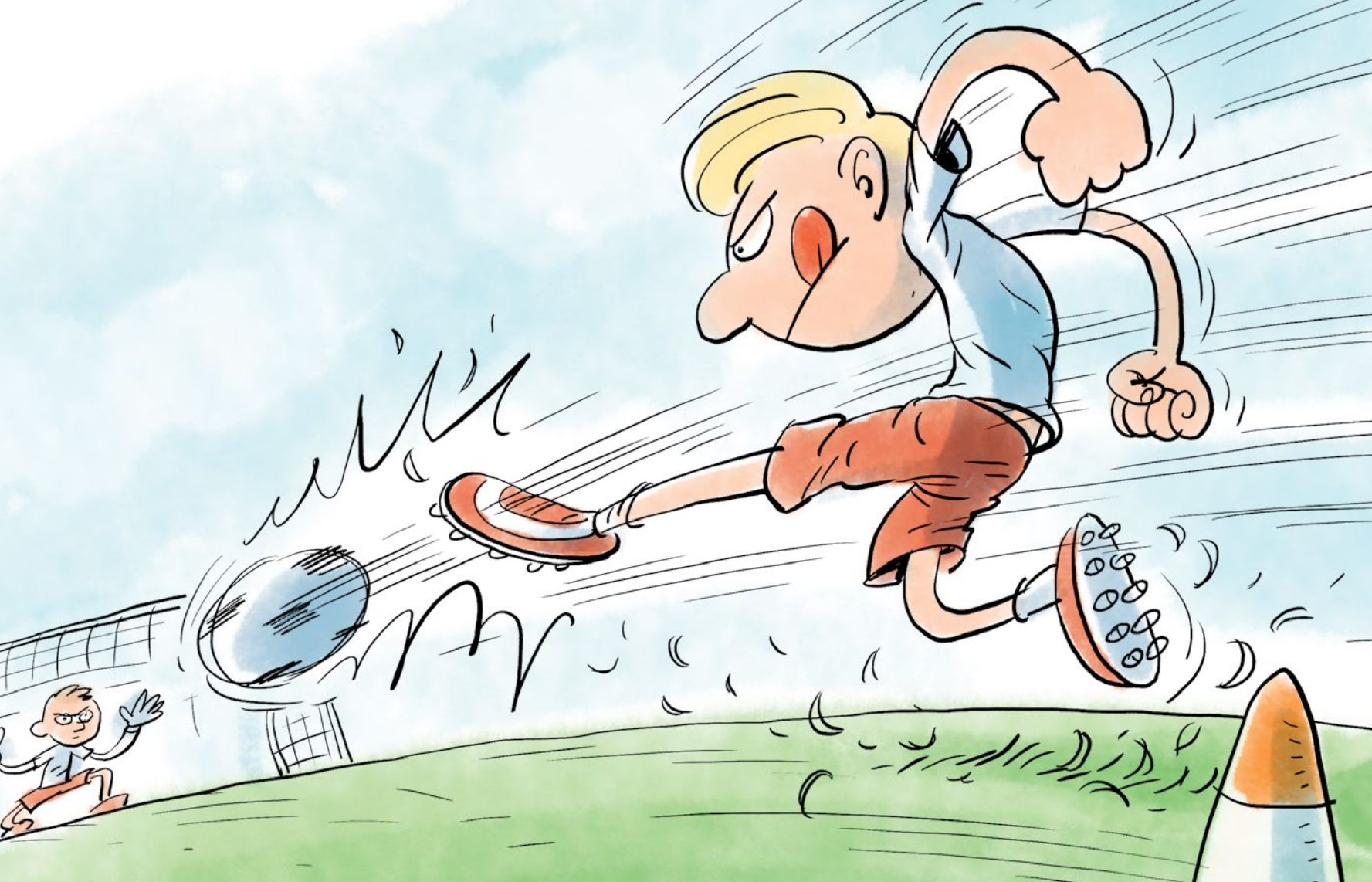
Postavil jsem kuželky v polovině hřiště a do branky jsem postavil Janka. Nejdřív jsem ukázal, co je třeba udělat – přeběhl jsem mezi kuželkami slalom s míčem u nohy a na rovince jsem kopl vší silou. Míč se zatřepotal v síti.

„Jsi na řadě!“ Hodil jsem míč směrem k Wiktorovi. Klučina překvapivě nevypadal nervózně. „Start!“ zakřičel jsem a zmáčkl stopky. Wiktor utíkal jako ďábel. Skoro leštil kuželky, když je míjel! Kde se naučil takhle hrát? Hned po minutí poslední kuželky skóroval. Neměl tolik síly v noze jako já, ale kopl do míče tak, že Janka úplně zmátl a míč skončil v brance. Podíval jsem se na stopky.

„Tak jak, kapitáne?“ Wiktor na mne vyzývavě zíral. Přeběhl trať a dal cílený gól o pět sekund dříve než já. To byl absolutní rekord družstva.

„Dobře,“ řekl jsem a vynuloval jsem stopky dříve, než by některý z kluků mohl zjistit, že byl lepší než já. Uvidíme,

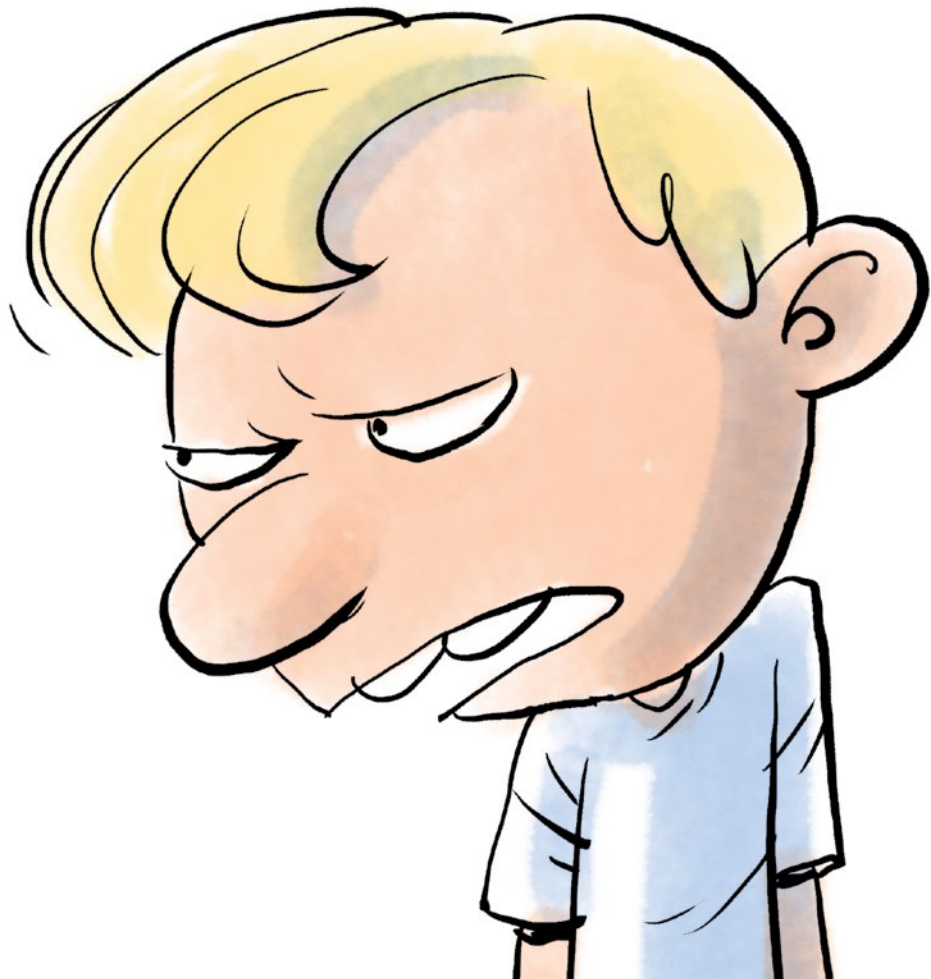

jak si poradíš s trestnými kopy. Postavil jsem stěnu z našich obránců. Pravidla byla jednoduchá, každý z nás měl deset kopů. Dohoda s Jankem byla taková, že za každý puštěný gól udělá pět kliků a za každý chycený míč udělá deset kliků strílející. Dal jsem sedm gólů z deseti. Wiktor se trefil devětkrát. Kluci jákali a začali ho objímat ze všech sil. Dokonce i Janek, kterého čekala ještě pěkná námaha.

„No tak to máme nového útočníka,“ radovali se, ale mně vůbec nebylo do smíchu.

„S tím strílením se Ti to povedlo,“ řekl jsem lhostejně. „Musíš ještě zapracovat na síle, protože v opravdových zápasech

se tak slabé střelení v góly nemění.“

Vrátil jsem se do šatny, osprchoval se a převlékl dříve, než se ostatní z družstva vrátili. Neměl jsem náladu na rozhovor, chtěl jsem být už doma. I když jsem šel rychle, neušel jsem ani půlku cesty a Wiktor mne dohonil. Je třeba přiznat, že je prostě rychlý.

„Slyšel jsem, jak jsi říkal něco o tom, že družstvo je jako řetěz.“

„Jo, jo,“ zamumlal jsem, protože jsem neměl chuť se s ním bavit. Wiktor se nevzdával.

„Taky si to myslím.“

„To je dobře, taková je naše filozofie. Ve smyslu, že přemýšlíme, jak by to mělo být zorganizované,“ dodal jsem, protože všeobecně páťák nemusí vědět, co to je filozofie.

„Škoda jen, že tuto filozofii neuplatňujete.“ Wiktor se usmál a příjemný úsměv to nebyl. „Protože jestli máte vyhrát pohár, nestačí, aby byl v týmu mrzák, který je jediným útočníkem a ještě kapitánem.“

Údivem jsem se zastavil. Opravdu to řekl? Wiktor se mi díval do tváře. Udělaly se mi mžitky před očima. V břichu se mi vaří, tváře hoří, dech mi hvízdá.

„Kapitáne, co je?“ Wiktorův pohled byl ledový jako jehla vyndaná z mrazáku. „Začneš se třást? Dostaneš záchvat? Mám volat sanitku?“

Wiktor rozpřáhl ruce, zkrivil ústa a několik sekund se třásl. Když přestal, zasípal: „Nevím, jak je to možné, že zbytek družstva zapomněl, že máš epilepsii, ale asi jim to budeme muset připomenout. Souhlasíš, kapitáne? Musíme přece vědět, jak silný je náš nejslabší článek.“ Wiktor se zasmál a pak hvízdaje odešel. Odkud ví o mé nemoci?! Nikdy jsem neměl záchvat ve škole. Dva roky

jsem neměl vůbec záchvat! Moje nemoc je, jak říkají lékaři, plně stabilizována. Můžu dělat všechno, no skoro všechno, co jiní. Se vši jistotou můžu hrát fotbal! Já to vím..., ale co zbytek družstva? Nakonec, kdo jiný než já jim od začátku této sezóny vysvětloval, že musíme mít naše nejslabší hráče pod neustálou kontrolou a, ano... když to bude zapotřebí, tak se s těmi nejslabšími musíme rozloučit. Družstvo je tak silné, jak silný je jeho nejslabší hráč. V tomto případě... já.

Tu noc jsem nespal dobře. Ráno jsem se cítil hrozně. Nejraději bych byl zůstal doma, ale to by i tak nic nevyřešilo. Musel jsem se

tomu postavit čelem, musel jsem se zachovat tak, jak se na kapitána sluší. Nebylo jiného východiska – bylo třeba jít do školy a po vyučování jít do naší šatny a před tréninkem říct klukům, že odcházím. Tak jsem to taky udělal.

„Pro dobro mužstva,“ zakončil jsem svůj krátký proslov, ve kterém jsem připomněl, že trpím epilepsií, která samozřejmě nedělá ze mne mrzáka – zapamatoval jsem si ten Wiktorův posměšek a rozhodl jsem se vypořádat s tímto nesmyslem. Navíc v tomto okamžiku mého léčení je riziko záchvatu minimální, ale... no co, nemůžu říct, že

jsem úplně zdravý. Wiktor vypadal, jako by vyhrál los v loterii. Kluci se dívali na svoje boty. První se ozval Janek:

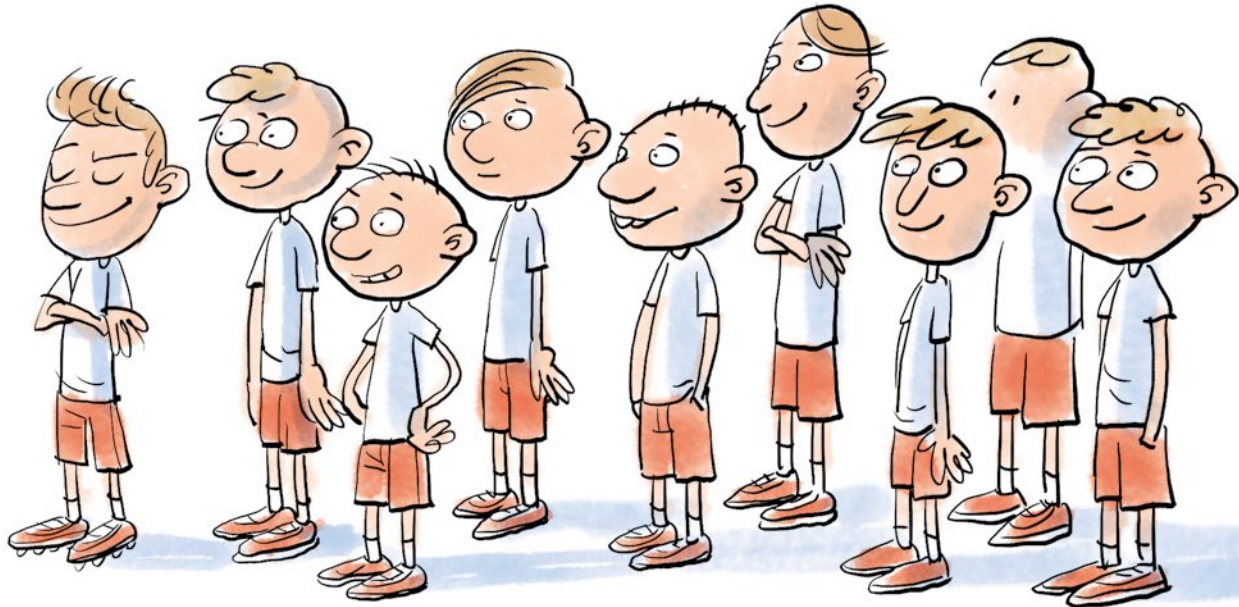
„Wiktor nám o Tvé nemoci řekl už dříve.“ Neměl jsem pochybnosti, že by to bylo jinak. Viděl jsem jim to na očích, jen co jsem vešel do šatny. „Měli jsme čas to prodiskutovat ve škole o přestávkách.“

Kývl jsem hlavou. To je jasné.

„Jsem rád, že si rozumíme.“ Vůbec jsem nebyl rád, ale co jiného jsem měl říct?

„Myslím, že ne tak úplně.“ Janek se mi podíval do očí. Aha, takže se to bez výčitek neobejde. „Došli jsme k závěru, že se mýlíš.“

Neovládl jsem svůj obličej a Janek si rychle uvědomil, že nemám tušení, o čem mluví.

„Mužstvo je jako řetěz, kapitáne. Ale ne takový, který rozhoduje o síle nejslabšího článku. Mužstvo je tak silné, jak silné je jeho přátelství, které ho spojuje. A byli bychom špatní přátelé, kdybychom Ti dovolili odejít.“

„Cože?!“ Wiktor vyskočil z lavičky. „Co je to za hloupost? Tady není místo pro slabé. Můžou hrát jenom ti nejlepší!“

„Kuba není slabý!“ Na Jankově tváři se objevily červené skvrny – podle toho jsem poznal, že se hodně naštvál. „Ve škole můžeš běhat nejrychleji, ale jestli nevíš, co znamená mužstvo a co je přátelství, tak si běhej sám na běžecké trati.“

„Budete toho litovat!“ zasyčel Wiktor a vyběhl ze šatny. Velice rychle, a je třeba přiznat, že to on umí.

Chtěl jsem něco říct, ale v krku mi vyschlo, a navíc, nějaká neviditelná ruka mi sevřela hrdlo, v očích jsem cítil znepokojující vlhkost. Janek mne nenechal, abych se rozsypal – udeřil mne tvrdě do ramene.

„No tak, kapitáne, převlékej se, za chvíli začínáme trénink!“

Vzpamatoval jsem se, převlékl se a potom... Byl to nejlepší trénink v mém životě. Ještě nikdy mi hra nezpůsobila takovou radost. A víte co? Ten okamžik, kdy mne kluci neopustili, dovolili mi být jedním z nich, zkrátka, to byl nejšťastnější okamžik! O hodně šťastnější, než vyhrát vytoužený pohár. A vím, co říkám, protože finále jsme vyhráli 2:1.

